

2. téma

CO MÁ VĚDĚT KATOLÍK O VÍŘE

Bez víry to nejde

Víra – to není pouhé uznání existence Boha. Kdyby byl Bůh pouhou neživou energií (třeba jako elektřina), stačilo by uznat její existenci a otočit vypínačem, aby lampa svítila.

Jenomže Bůh je živý, má osobní vztah ke každému člověku. Proto nestačí uznat jeho existenci. Je nutné odpovědět. A tato odpověď Bohu se nazývá víra. Víra je osobní vztah k Bohu.

Je možné dokázat existenci živého Boha?

Samozřejmě, že tato otázka je klíčová. Musíme mít jistotu. Uvedeme si jednoduché přirovnání: Chodíte kolem zavřené fary. Okna i dveře jsou zavřené. Hledáte odpověď, zda-li je na faře kněz nebo ne. Teoreticky jsou možné obě varianty. Ale zdaleka ne jen dvě. Vždyť ti, co zastávají názor farářovy existence na faře, aniž by ho viděli, si mohou vytvářet své vlastní představy, jak takový farář vypadá. A těchto názorů a představ může být tolik, kolik je lidí.

V tom právě spočívá různost náboženství. Lidé si sami vytvářejí představy o Bohu. Jsou přesvědčeni, že Bůh existuje, a své představy formují v náboženské představy. Nedivme se tedy, že je tolik různých náboženství. Člověk sám si v dějinách – a bohužel i v současnosti – vytváří novou představu o Bohu, nová náboženství.

Proč bohužel? Protože (a to se vracíme k našemu přirovnání) celý problém s existencí či neexistencí kněze na faře a s tím, jak vlastně vypadá, vyřeší on sám. Otevře dveře a jde mezi lidi. Každý vidí, jak vypadá, nikdo už nemusí pochybovat o jeho existenci. Jen jedno musí ještě dokázat: Že je skutečně knězem, že to není běžný člověk.

A tak je tomu s odpovědí na otázku Boží existence. Je možné ji dokázat? Boží existenci samozřejmě nemůžeme dokázat metodami, které používají přírodní vědy. Člověk, který se snaží upřímně hledat v životě pravdu, však může naprosto jistě poznat přirozeným světlem rozumu, že Bůh existuje, protože všude ve světě a ve vesmíru jsou patrné stopy jeho působení a jeho přítomnosti.

Abychom však nezůstali jen u vlastních představ o něm, které mohou být deformované nedokonalostí našeho poznání, Bůh se nám dává poznat. Prostě a jednoduše řečeno – jako by z nebe otevřel dveře a sestoupil mezi nás na tuto Zemi. Způsobem, který jsme schopni vnímat a přijmout. Je to **Boží Syn, Ježíš Kristus**. Už dávno před tím mluvil Bůh k lidem skrze proroky, ve světě jsou patrné stopy Božího působení a přítomnosti, ale Ježíš Kristus – to je nejdokonalejší a nejjasnější oslovení člověka Bohem.

Kdo je to Ježíš Kristus?

O Kristu jakožto o historické osobě nelze pochybovat. To je fakt historicky dokazatelný, tak jako každá jiná historická osoba.

Zbývají tedy dvě možnosti. První, kterou hájí ateisté: Kristus skutečně existoval, ale byl to schopný „psychotronik“, léčitel, měl mimořádné schopnosti a tím lidi obelstil.

Oni mu uvěřili a ještě 2000 let po jeho smrti si připomínají jeho život a oddávají se neskutečnému vztahu k dávno mrtvému Ježíši a neexistující bytosti Boží.

Druhou možností je pravý opak: Kristus je skutečně Boží Syn, tak jak sám řekl. Je to opravdu Bůh, který tak konkrétním způsobem přichází na Zemi. A to nejen proto, abychom mohli mít všichni jistotu o jeho existenci, ale hlavně proto, aby nás vykoupil smrtí na kříži, kdy vzal na sebe všechnu vinu lidstva.

V tomto základním sporu mohou rozhodnout jedině důkazy. Mohli bychom uvést velmi mnoho logických výpovědí, které povedou k potvrzení toho, že Kristus nelhal, neklamal, nebyl vyšinutý ani nepoužíval žádné orientální moudrosti k oklamání lidí. Nejzřetelnější jsou projevy jeho Božství – jeho zázraky. A nad nimi je jeden jediný, neodvolatelný a jasný důkaz jeho Božství – ***Kristovo zmrtvýchvstání***.

Na Velký pátek byl Ježíš ukřižován, naprosto reálně zemřel, byl pohřben a třetího dne vstal z mrtvých. Je opět mezi lidmi. Kristovo zmrtvýchvstání jasně dokazuje Božství Ježíše Krista.

Bůh je živý a má osobní vztah ke každému člověku. Proto se nám dává poznat naprosto jasným a konkrétním způsobem. Boha nepozná jen ten, kdo ho poznat nechce! Takovému člověku pak nepomohou ani důkazy zmrtvýchvstání exaktním způsobem ověřitelné a ani jakýkoliv zázrak. Jen existence Satana je vysvětlením těchto postojů některých lidí, kteří Boží existenci odmítají. Nechtějí vnímat Boha tak, jak On se nám dává poznat, vytvářejí si své vlastní představy a přidržují se jich.

Boží oslovení máme zaznamenáno v Bibli. Ve Starém zákoně Bůh mluví skrze proroky, v Novém zákoně v evangeliích skrze svého Syna Ježíše Krista a v dalších knihách Nového zákona pak v rodící se Církvi svaté – ve společenství, které Kristus Pán ustanovil pro šíření evangelia. Snažme se postupně číst Nový zákon a poznávejme blíže Boha skrze Ježíše Krista a jeho svatou církev.

Kdo je Duch svatý?

Duch svatý je třetí božská osoba, Bůh Utěšitel a Učitel, kterého seslal Pán Ježíš apoštolům a svaté Církvi.

Uvedeme si jednoduchý příklad: Učitelka ve škole vysvětluje naprosto konkrétní věci, zřetelně a jasně, ale žáci rozumějí tak každému pátému slovu. Ty věty jim nedávají smysl. Jakoby jim cosi bránilo její výklad pochopit a přijmout. Podobně můžeme někomu vysvětlovat základní pravdy o Bohu, naprosto jasně, zřetelně a konkrétně. Avšak jakoby zde byla nějaká mlha, která brání pochopení těchto pravd. Čím můžeme tuto mlhu rozptýlit? Je to možné jen silou a mocí Ducha svatého. Člověk se schopnostmi pouze přirozenými se brání přijmout Boží pravdy do svého srdce. Zdají se mu být hloupé a nemůže do jejich poznání vniknout, protože tyto pravdy se dají pochopit jen mocí Ducha svatého.

Tedy jasná odpověď pro každého: Chci toužit po Bohu a odevzdám se Duchu svatému, jehož moc prolomí temnotu mlhy, která mi dosud brání přijetí jasné a konkrétní Boží pravdy.

Duch svatý nás posvěcuje milostí posvěcující a pomáhá nám milostí pomáhající. S milostí posvěcující vlévá Duch svatý do naší duše: tři božské ctnosti (víra, naděje, láska), sedm svých darů (moudrost, rozum, rada, síla, umění, zbožnost a bázeň Boží) a také

mravní ctnosti (nejdůležitější jsou čtyři tzv. „kardinální ctnosti“: rozumnost, spravedlnost, statečnost a umírněnost).

Duch svatý používá v nás svých sedmi darů k tomu, aby nás mimořádně mocně osvětlil, povzbudil a posílil. Darem **moudrosti** nám pomáhá, abychom nejen jasněji poznávali pravdy Boží, ale také pociťovali nevýslovnou radost z jejich velikosti a krásy a aby nám byly světlem k utvoření pevných životních zásad. Darem **rozumu** nám pomáhá, abychom správně rozuměli pravdám Božím. Darem **radý** nám pomáhá, abychom se zvláště ve složitých případech správně rozhodovali vždy pro to, co je ke cti a slávě Boží a k naší spáse. Darem **síly** nám pomáhá, abychom měli vždy odvahu a sílu vykonat přes všechny překážky to, co Bůh po nás žádá. Darem **umění** nám pomáhá, abychom uměli ve stvořených věcech vždy víc a více poznávat Boha Stvořitele, a tak se naučili správně číst v knize přírody. Darem **zbožnosti** nám pomáhá, abychom jako šťastné děti Boží měli vždy bezmeznou, dětinnou důvěru v Boha, a proto se k němu modlili vždy rádi, upřímně, s největší důvěrou a co nejčastěji. Darem **bázně Boží** nám pomáhá, abychom se na světě nebáli ničeho, kromě hříchu, neboť hřích je největší nevděk k Bohu nejvyšší dobrotivému a zároveň největší neštěstí pro člověka.

Velkou překážkou naší víry v Boha je lhostejnost. Běžného člověka naprosto nezajímá Boží existence. A už vůbec ne nějaké důkazy či vysvětlení. Nechápe, proč by Boha potřeboval a k čemu je dobrý. Je těžké někoho přesvědčit o čemkoliv, když jej daný problém vůbec nezajímá. Dnešního člověka tedy nezajímá otázka existence Boží, ale můžeme použít jiné otázky, které určitě každého člověka zajímají.

Co se s tebou stane v okamžiku smrti?

Každý musí počítat se smrtí jako s faktem na konci své životní pouti. Nikdo neví, zdali to bude dnes či zítra, pozítří nebo někdy jindy. Každý však ví, že smrt jednou určitě přijde. Otázka tedy zní: Co se se mnou stane v okamžiku smrti? Bude moje smrt stejná (promiňte mi to přirovnání) jako třeba smrt kuřete, které zabijeme k nedělnímu obědu a uvaříme si z něj polévku? Existence kuřete skončí. — A co tedy bude se mnou? Skončí ve chvíli smrti také moje existence? Je moje duše smrtelná, tak jako tělo nebo je nesmrtelná?

Ve chvíli, kdy zemře tělo, pokračuje život duše nezávisle na hmotě. Život na této zemi je v porovnání s věčností jako kapka vody proti oceánu. A co je víc – kapka vody nebo oceán věčnosti? Skončí všechno ve chvíli smrti a nebo teprve všechno v plnosti začíná?

Mohu skutečně říci, že mě nezajímá, co se se mnou stane v okamžiku smrti? Vždyť je to nejdůležitější otázka vůbec! Důležitější otázka pro člověka už neexistuje, a kdo mi na ni dá správnou odpověď? Jedině Bůh – ovšem existuje-li! Proto bychom měli hledat odpověď na otázku, jestli existuje Bůh. Měli bychom mít v této základní životní otázce jasno. Před touto otázkou sice můžeme uhnout, ale jen po hranici své smrti. V křesťanském životě se neobejdu bez víry, bez duchovních hodnot, bez investic do své duše.

Kdo nepozná Boha, nepozná ani sebe

Základní otázkou je otázka smyslu lidského života. Známe život od narození až po okamžik smrti. Ale nevíme, odkud a kam směřujeme. A právě na tyto otázky odpovídá Kristus Pán. Co se tedy stane ve chvíli smrti? Tělo a duše tvoří během našeho pozemského života jednotu. Ale co se stane ve chvíli, kdy tělo přestane fungovat? Srdce se zastaví, mozek přestane pracovat. Člověk umírá. Zůstane tělo – mrtvola bez duše. Ale člověk? Jeho duše – to, co činí člověka člověkem? Co ho odlišuje od nižších živočichů?

Křesťané přijímají Kristovo svědectví – svědectví Boží. Ve chvíli smrti existuje člověk již nezávisle na svém pozemském těle. Tato existence je již zcela závislá na Bohu. Je to život v nových rozměrech. Smrt nastává, když se odloučí duše od těla. Hned po smrti odchází duše každého člověka před Boží soud. **Boží soud** je dvojí: soukromý – hned po smrti, a veřejný čili poslední – na konci světa. Při soukromém soudu je souzena jen duše, a to každá zvlášť. Při posledním soudu bude souzena každá duše ve svém vzkříšeném těle, veřejně před všemi lidmi a společně s ostatními.

Po soukromém soudu přijde duše ihned buď do očiště, do nebe nebo do pekla. Smrt, soud, nebe či peklo jsou čtyři poslední věci člověka.

Do **očiště** přijde, kdo zemře v milosti posvěcující, ale má ještě trpět za hříchy. Duše v očišti se očišťují velikou touhou po Pánu Bohu a různými časnými tresty. Těmto duším můžeme pomáhat modlitbou a jinými dobrými skutky, zvláště obětí mše svaté. Tresty v očišti netrvaly navěky, nýbrž nějaký čas, proto jim říkáme časné tresty. Když si duše své tresty vytrpí a tak se očistí, dostávají se z očiště do nebe. Poslední duše vyjdou z očiště v den posledního soudu.

Do **nebe** přijde, kdo zemře v milosti posvěcující a nemá již co trpět za hříchy. První se do nebe dostali dobří andělé a potom duše svatých z předpekli, které vzal s sebou Pán Ježíš, když vstupoval na nebesa. Hned po smrti přijde do nebe duše toho, kdo zemřel v křestní nevinnosti, nebo kdo zemřel v milosti posvěcující a už na zemi si vytrpěl časné tresty za hříchy, anebo se vykoupil z očišcových trestů dobrými skutky či odpustky. Duše těch, kteří zemřeli v milosti posvěcující, ale mají ještě trpět za hříchy, přijdou do nebe přes očištec. V den posledního soudu se dostanou k duším do nebe i jejich těla. Duše v nebi blaží patření na Boha a věčná radost. Tato radost nebude pro všechny stejně velká. Čím více kdo na světě Boha miloval a čím více dobrého vykonal pro své bližní, tím větší radost bude mít v nebi.

Do **pekla** přijde, kdo zemře v těžkém hříchu. První se dostali do pekla pyšní andělé. Z lidí se tam dostane, kdo zemře v těžkém hříchu, i kdyby to byl jediný těžký hřích! Těžkým hříchem se totiž člověk úplně odvrací od Boha. Když v tomto odvrácení setrvá a nekajícně umírá, zůstává od Boha odvrácen a od něho odloučen po celou věčnost, a to vlastní vinou. Jakmile se duše od těla odloučí, míří k Bohu jako k svému jedinému a nutnému cíli, jako k nejvyšší Pravdě, Dobru a Kráse. Ale vtom si duše v těžkém hříchu uvědomuje svou ošklivost a klesá před ním do temnoty pekelného ohně – navždy a trvale – vlastní vinou! A to je právě největším trestem pro zavržené v pekle. Jakého druhu je oheň pekelný, nevíme. Tolik je však jisté, že je to oheň skutečný, není však totožný s ohněm, který známe ze své zkušenosti. Trápení zavržených v pekle nebude pro všechny stejné. Čím více kdo hřešil, tím větší trest ho stihne. Avšak i to nejmenší utrpení v pekle je mnohem větší, než nejhorší utrpení a bolesti na světě. V

pekle nesmíme vidět osud, jemuž člověk neočekávaně propadá, nýbrž úděl, který si zavržení plně zavinili sami a není jim žádná pomoci.

Proto je velice nutné, abychom mysleli na svou duši. Mnoho lidí investuje celý život do hmoty, do těla a do věcí tohoto světa. Ve chvíli smrti o všechno přicházejí a do nového života vstupují jako úplní žebráci.

Smysl lidského života – proč jsme vlastně na světě?

Jsme pro to na světě, abychom sloužili Bohu a po smrti se dostali do nebe.

Čím sloužíme Bohu?

Bohu sloužíme tím, že:

- ❖ věříme v pravdy Boží (Vyznání víry; šest základních pravd)
- ❖ žijeme v milosti posvěcující (sedm svátostí)
- ❖ plníme zákon Boží (Desatero Božích přikázání; patero církevních přikázání)

Vyznání víry (apoštolské)

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, – i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho: – jenž se počal z Ducha svatého, – narodil se z Marie vždy Panny, – trpěl pod Ponciem Pilátem, – ukřižován, umřel i pohřben jest; – sestoupil do pekel, – třetího dne vstal z mrtvých; – vstoupil na nebesa, – sedí po pravici Boha, Otce všemohoucího; – odtud přijde soudit živé i mrtvé. – Věřím v Ducha svatého, – svatou Církev obecnou, – společenství svatých, – odpuštění hříchů, – těla vzkříšení – a život věčný. – Amen.

Šest základních pravd

- ❖ Jest jeden Bůh.
- ❖ Bůh je nejvyšší spravedlivý.
- ❖ Jsou tři božské osoby: Otec, Syn a Duch svatý.
- ❖ Bůh Syn se stal člověkem, aby nás svou smrtí na kříži vykoupil a navěky spasil.
- ❖ Duše lidská je nesmrtelná.
- ❖ Milosti Boží je ke spáse nevyhnutelně potřeba.

Sedm svátostí

- ❖ Svátost křtu
- ❖ Svátost biřmování
- ❖ Nejsvětější svátost oltářní (Velebná svátost, Nejsvětější Eucharistie)
- ❖ Svátost pokání (smíření)
- ❖ Svátost pomazání nemocných („poslední“ pomazání)
- ❖ Svátost svěcení kněžstva
- ❖ Svátost manželství

Desatero Božích přikázání:

- ❖ V jednoho Boha věřití budeš
- ❖ Nevezmeš jména Božího nadarmo
- ❖ Pomni, abys den sváteční světil
- ❖ Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi
- ❖ Nezabiješ
- ❖ Nesesmilníš
- ❖ Nepokradeš
- ❖ Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému
- ❖ Nepožádáš manželky bližního svého
- ❖ Aniž požádáš statku jeho

Patero církevních přikázání:

- ❖ Svět' zasvěcené svátky
- ❖ Bud' v neděle a zasvěcené svátky zbožně přítomen na celé mši svaté
- ❖ Zachovávej ustanovené půsty
- ❖ Zpovídej se alespoň jednou za rok
- ❖ Přijmi Nejsvětější svátost oltářní alespoň jednou za rok, a to v době velikonoční